

Intervju

Danjel Braini, Paolo Visintin in Alessandro Marangon Univerzitetni študentje, ki se do nedelje udeležujejo odmevnega goriškega festivala èStoria, so spregovorili o svojem dožemanju raziskovanja preteklosti

»Zgodovina bi morala služiti predvsem dialogu«

Martina Cavotta
Lapo Farolfi

GORICA Vas zanima preživetvi vikend tako, da boste potopljene v zgodovino? Če je odgovor da, je zdaj pravi čas, saj v Gorici do 31. maja poteka èStoria. To je mednarodni festival zgodovine, ki velja za enega odmevnejših zgodovinskih festivalov v Italiji. Letos so glavna tema verstva. Na festivalu sodelujejo zgodovinarji, pisatelji, novinarji, profesorji in umetniki iz različnih držav ter tudi mladi, ki se zanimajo za zgodovino.

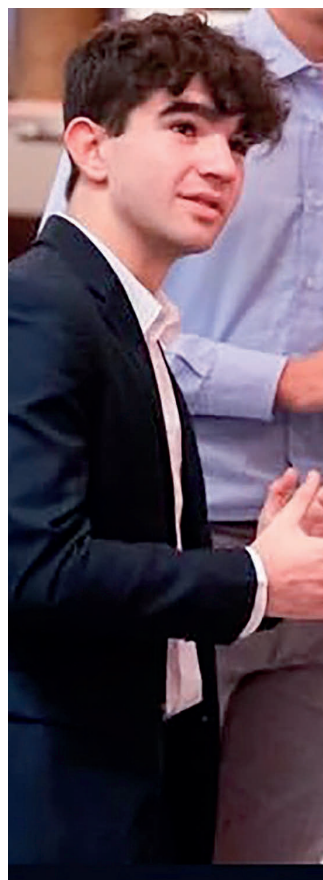
Naši sogovorniki, Danjel Braini in Paolo Visintin, ki obiskujeta prvi letnik političnih ved v Trstu, ter Alessandro Marangon, študent prvega letnika na Fakulteti za kulturno zgodovino Univerze v Novi Gorici, so nam razkrili več o dogodku in o svojem odnosu z zgodovino.

Bi lahko na kratko povzeli teme, o katerih boste govorili na zgodovinskem festivalu èStoria?

Danjel: Zaradi letošnje teme – verstva – sem imel priložnost spoznavati področje, o katerem sem že dolgo razmišljal: območje nekdanje Jugoslavije in ustaška verska preganjanja v Neodvisni državi Hrvaški. V svojem predavanju razlagam in pripovedujem o dogajanju in procesu, ki sta pripeljala do tega, o tem, kako se ustaši razlikujejo od večjih gibanj, s katerimi delijo večji del ideologije, o zločinih ustaškega gibanja in o begu iz Jugoslavije. Pokazal pa sem tudi spornost konteksta in elementov znotraj tega gibanja.

Alessandro: Na festivalu bom sodeloval na dveh srečanjih, posvečenih odnosu med vero, družbo in politiko v srednji in vzhodni Evropi v dveh različnih zgodovinskih obdobjih. Prva konferenca, ki jo bom imel čast moderirati, je posvečena katolicizmu in večjezičnosti v Avstro-ogrski monarhiji. Druga konferenca pa obravnava verska preganjanja v Neodvisni državi Hrvaški v času druge svetovne vojne.

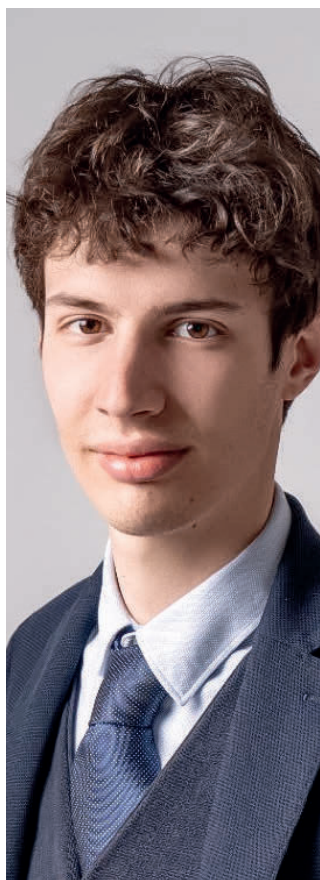
Paolo: Na festivalu èStoria bom 29. maja skupaj z Giovannijem Macchinijem predstavil zgodbo o goriškem Golemu, skrivnostni in ogromni antropomorfnih figuri, ki jo srednjeevropska legenda povezuje z zgodovino goriške judovske skupnosti. Kot predstavnik Centra za raziskovanje Krasa C. Seppenhofer pa bom 30. maja obudil spomin na tri cerkvice, zgrajene pred mno-

Danjel Braini OSEBNI ARHIV

Paolo Visintin OSEBNI ARHIV

Alessandro Marangon OSEBNI ARHIV

gimi stoletji med gostimi gozdovi Kalvarije.

Predstavljanje zgodovinskih tem po spletnih omrežjih širšemu občinstvu je čedalje pogostejše. Kakšen pa je pomen zgodovinskega festivala, ki poteka v srcu mesta?

Paolo: Komunikacija danes poteka med dvema zelo različnima svetovoma. Po eni strani družbena omrežja omogočajo veliko razširjenost vsebin in v kratkem času dosežejo široko občinstvo. Vendar pa prav hitrost širjenja vsebin pogosto vodi v razdrobljeno spremljanje, pri čemer poglobljeno razumevanje zamenjajo hitri vtisi. Po drugi strani pa srečanja v živo, kot so zgodovinski festivali, komunikacijo postavljajo na drugo raven.

Vsi trije veliko pozornosti namenjate raziskovanju dvajsetega stoletja. Politolog Francis Fukuyama je ob koncu hladne vojne trdil, da je bilo tedaj zgodovine konec. Ali je to res?

Danjel: Menim, da izjava skriva dve napaki. Kot prvo, dokler se bo človek z nečim ukvarjal oziroma dokler ne bo izumrlo človeštvo, ne bo konec zgodovine. Vsa naša dejanja imajo neko posledico za prihodnost. Kot drugo, je hladne vojne zares konec? Kako bodo bodoči zgodovinarji dojemali trenutno obdobje?

Alessandro: Zgodovina nima linearnega poteka, zato je moj

odgovor zagotovo ne. Ta trditev izvira iz leta 1992, v zgodovinskem trenutku, zaznamovanem z velikim optimizmom, ko se je zdelo, da ne obstajajo več globalne ideološke alternative zahodnemu liberalno demokratičnemu modelu.

Paolo: Mislim, da se zgodovina s koncem hladne vojne nikakor ni končala: še naprej teče vsak dan, ne da bi se tega zavedali. Čas je Fukuyamovo tezo nedvomno ovrgel. Pojavi, kot je GO! 2025, so popoln primer tega, da zgodovina ni samo konflikt.

Cenzura je bila velika težava, s katero se je srečevalo zgodovinarje. Je še tako?

Danjel: Da in ne, bolj kot cenzura je danes problem polariziran pogled na zgodovino. Različni pogledi pomenijo več zornih kotov, kar je koristno, razen če ni enega

splošnega, potrjenega in zagotovljenega dogajanja. Na primer pri raziskovanju vojne v Vietnamu se ne moremo zanašati na ameriške prvotne vire, saj imajo en pogled, ki prikazuje samo en del dogajanja, tudi severnovietnamski ne bi bili popolnoma zanesljivi, zato jih je treba primerjati in iskati skupne točke ter preseči ideološke vsebine, ki večkrat zameglijo zgodovinski dogodek in dogajanje.

Ali menite, da ima zgodovina lahko svojo vlogo pri uveljavitvi in utrditvi neke identitete ali pa mora biti most med identitetami?

Alessandro: Zgodovina ima lahko obe funkciji, vendar je po mojem mnenju to zelo odvisno od tega, kako se uporablja in pripoveduje. Po eni strani lahko krepi občutek identitete neke skupnosti, po drugi pa je lahko zlahka uporabljena tudi za politične ali nacionalistične namene. Prav zato je pomembno, da ne postane orodje za ustvarjanje narativov, ki postavljajo neko kulturo ali etnično identiteto v položaj večvrednosti v primerjavi z drugimi. Ko se to zgodi, zgodovina izgubi svojo vrednost znanja in postane dejavnik delitve. Nasprotno pa bi morala služiti predvsem razumevanju in dialogu. V tem smislu lahko zgodovina res postane most med ljudmi, ne pa nekaj, kar jih ločuje.

»
Bolj kot cenzura je danes problem polariziran pogled na zgodovino

Instagram

@direkt_pd #bodidirekten

Meme Damir Terčon
Komentarji Francesco Petaccia

- cesare_cremonini:** Vidimo se pojutrišnjem v Gorici!
- rudy.ziberna:** Grande Cesare! Končno bo Gorica imela bolj blestečo koncertno sezono kot Trst.
- robert_von_platz:** Ma kaj praviš ... Tako se zdi, ma samo zato, ker ne smem ničesar povedati!
- dualipa:** Točno, Roberto ... nič ne reci!
- novinarstvo@primorski:** @Direktovci, kako vam je prišlo na misel objaviti preko komentarjev scoop o Dua Lipi v Trstu?!
- komentopisci@direkt:** Tako da obdržimo primat najbolj senzacionalne mladinske rubrike Primorskega dnevnika ...
- barakini.sesljan:** Mi smo pronti za Valetto. Ma vi ste pronti?
- cesare_cremonini:** Ja! Se vidimo tam!

Bodimo zmeraj direktni!

Sodelavke in sodelavci mladinske strani @Direkt: Svetlana Brečelj, Julija Cante, Martina Cavotta, Nika Maria Costantin, Marco D'Errico, Malina Dolhar, Lapo Farolfi, Emil Favento, Mila Gergolet, Tadeja Gergolet, Sara Hlabian, Elisabetta Lovero, Martin Kits Nieuwenkamp, Francesco Petaccia, Veronica Piredda in Damir Terčon. Pridruži se nam! Z nami stopi v stik prek Instagrama. Beri nas vsak petek.

V gledališču zgodovinar o svetem Frančišku

GORICA Festival èStoria bo jutri ponudil bogat program predavanj, posvečenih veri, zgodovini in kulturnim spremembam. Obiskovalci bodo lahko spremljali razprave o srednjeveški duhovnosti, odnosu med vero in družbo ter o zgodovinskem dogajanju, ki je zaznamovalo Italijo in evropski prostor v 20. stoletju. Med najbolj privlačnimi dogodki bo nastop zelo priljubljenega zgodovinarja Alessandra Barbera; njegovo predavanje o svetem Frančišku bo med 18. in 19. uro v gledališču Verdi. Svetnika, ob 800. obletnici smrti, bo predstavil kot človeka, sposobnega zelo nežnih dejanj in nepričakovane ostrine. **Nika Maria Costantin**